

„Szeresd felebarátodat, mint magadat.”

(Mt 22, 39)

*A templom üres, a lelkeim tele.
Megértjük egymást, pedig nincs szavunk,
itt állok, szemben állok Ő velem
s nem látja senki, hogy együtt vagyunk.*

(Reményik Sándor)

Valami hasonló érzés fogott el, amikor február 27-én este beementem egy hosszú, lelkileg és testileg is megpróbáló vasárnap után a zselízi templomba, mint amit a fenti versrészletben olvashatunk. Már negyedik napja éltünk akkor egy furcsa, fájdalmas és ijesztő ködben, hiszen a szomszéd országban, hol rengeteg barátunk él, kitört a háború, s ezzel együtt egyszerre sok minden számunkra is bizonytalanná és kérdésessé vált. Pedig már annyira örültünk, hogy enyhült a vírus szorítása, hálával a szívünkben indítottuk újra gyülekezeti alkalmainkat, még kicsit óvatosan, de elkezdtük tervezgetni a jövőt! Némi aggodalommal a szívünkben, de végre két év után arról beszélgettünk lelkési körünkben is: minél több lelki alkalomra van szükség, hogy ezek által mindannyian új erőre kaphassunk.

Hirtelen azonban nagyot fordult a világ, és ott találtuk magunkat egy véres háború közvetlen közelében... És nem lett több idő arra, hogy óvakodjunk a mellettünk élő testvértől, gyülekezeti tagjaink és barátaink egy emberként fogtak össze, hogy könnyíteni tudjunk a háború elől menekülők terhein. Így történt, hogy február 27-e estére, egy nap leforgása alatt templomunk nagy része megtelt adománnyal – a szívünk pedig hálával és szeretettel a Mindenható Isten iránt, aki ilyen módon, de elindított bennünket egymás felé. Ezen az estén éltem át az üres, de ajándékokkal teli templomban azt, amiről Reményik Sándor ír: bár a világ lassan minden szeglete kifordult a sarkából, én ott álltam Istennel szemben, és megértettem valami nagyszerűt belőle, nagy szavak nélkül, szertartások nélkül. Isten állt a dobozok között, a szerető Isten, aki úgy gyűjtötte össze a népén keresztül ezt a hatalmas adományt, hogy közben egymásba kulcsolta a mi kezünket is.

Ha a felebaráti szeretetről, s általában a szeretetről beszélünk, akkor az emberek nagy része megfogható bizonyítékokat vár: anyagi, testi dolgokat – melyeket „megérdemlünk”! De hogy mit jelent valóságosan szeretni: hát ebben nagyon sokszor elbu-

kunk mindannyian. Szeretünk viszszeretni is – de szeretni valaki ismeretlenül, csak amiatt, mert Ő is Isten gyermeke? Ez bizony meglehetősen nehéz feladat. És sajnos van, hogy mélyre-jutásunk miatt egy háború kell ahhoz, hogy rájövünk arra, hogy kicsoda a mi a felebarátunk. Amikor segíteni kell valakin, akit sose láttunk, akit nem ismerünk. Amikor segíteni kell egy nemzeten, akik nem biztos, hogy mindig szeretettel néznek ránk. Amikor rájövünk arra, hogy kárpátaljai magyar testvéreink bizony félretettek minden fájdalmat, amiben éveken keresztül részesük volt, és még a rosszra is szeretettel adott kenyérrel és szállással válaszolnak.

Ki képes erre saját erejéből? Úgy gondolom, egyikünk sem, azonban Bibliánk a Lélek által segít nekünk abban, hogy meg tudjuk élni ezt a szeretetet: ennek első lépése pedig az, ha Istent szeretjük.

Vajon könnyű-e Isten szeretni? Úgy gondolom, ahhoz, hogy

ez ne csupán egy múlt érzés legyen, hanem élet-valóság, először is az az kell tisztában lennünk: nem elég Isten iránt fel-fellángolni, mivel a jó időkben talán egyszerűbb ezt az Isten-szeretetet gyakorolni – de nehézségek közt, fájdalmak közt először nagyon sokszor Istent szoktuk vádolni. Isten szeretetéhez fontos, hogy először is merjük őt megismerni, azután neki oda-
szánni magunkat – minden időben, és végül merjük szeretni Őt – csak úgy, Önmagáért! Csodálni

hatalmáért, gyönyörködni szépségében, bízni benne a megpróbáltatások idején is. Az Istent szerető emberek felismerhetők – és felismerik egymást is. Isten szeretetében nincsenek emberi akadályok – ezeket magunk állítjuk fel, egymással szemben, önszeretetünkben és bizonytalanságunkat palástolva. Isten szeretetet: teljes szeretet, amely kiűzi a félelmet és megtanít egymás elfogadására is, bízva abban, hogy Jézus által testvérek lehetünk akkor is, ha sokszor mindenféle határok választanak el bennünket egymástól.

Ennek a szeretetnek ma számtalan jele van, ez a szeretet van ott Egyházunk minden odaszánásában, mozdulásában és adományában ezekben az időkben, ez a szeretet lépi át a határokat, ez a szeretet indít több ezer kilométeres utakra egymásért – de nagyon sok szeretet-sugár ezek közül nem biztos, hogy látható, nem számolható, csupán érezhető: egy ölelés, ha elveszítettnek érzed magad ezen a világon. Egy mosoly, mely biztosít arról, hogy biztonságban vagy. Egy jó időben megszólaló Ige, amely eledelév válhat a fáradt léleknek. Egy lelki ének, amely felemel és gyó-

Jézus bevonulása Jeruzsálembe -mozaik, Velence, Szent Márk bazilika

*A feltámadás hitében megélt Húsvétot kíván minden
kedves olvasónak a szerkesztőség*

gyít. Egy beszélgetés, mely segít, hogy továbbmenjünk. Vagy egy áldás, mely utat mutat. S böjti időszakban valamiről lemondani is ez a szeretet tanít: hogy ezáltal megerősödünk abban, hogy lelkünknek és testünknek is Isten az Ura és gazdája.

Testvéreim! A szeretet Istene legszebben a golgotai kereszten látható, ahol Jézus az egész embervilág bűnét magára vette. Ez a szeretet a mostani böjtben hatalmasan kiabrázolódik a sátán

rombolása közepette - mert ez poklokra alászálló szeretet... S nekünk ma Őt kell hirdetni, minden erőnkkel, mert ez a szeretet győzedelmeskedik a pusztulás és a halál felett is. Kérjük ehhez az erőt a mi Istenunktől - és ezzel az erővel induljunk el mindazok felé, akiket testvérnek adott mellénk az Úr.

Révész Csilla, lelkipásztor - Zseliz-Sáro

Az utolsó esély

Háborús hírekkel telt meg az életünk. Már átmenet sincs a krízisek között. Egyik nap kiköszön a világjárvány, másnap már lőnek... Ez már mediatisztált világégés. A nappaliban, nagyképernyőn, nagyfelbontásban közvetített csatazaj, ami ezzel egyenes arányban növeli a félelmünket.

Menekültek érkeznek, akik ugyanolyanok mint mi. Európaiak, keresztyének, ukránok és magyarok. Akik tegnap, tegnapelőtt még az otthonukban figyelték az események alakulását, eljáratok dolgozni, aztán látták, hogy nincs tovább, indulni kell...

Sokan közülük néhány nap múlva már munkába is állnak, a befogadó országban, mert a normalitást keresik. Az otthon. Aminek a kenyérkereset is tartozéka.

A háború mindig döbbenetet kelt. Félelmet okoz. Mert azt jelzi, valami elromlott. Elfogytak a szavak. Azt jelzi, Isten elé furakodott az ember.

A háború első napjaiban rá volt írva a

gyülekezet arcára a kérdés: mit mond most az Isten? Mi az Úr szava, egy ilyen helyzetben? Többekről tudok, akik belefáradtak a hírek és álhírek folyamába és lelki válaszokat keresnek. Háború, böjt, Ige...

Az élet, ami néhány éve még olyan könnyed volt a vén kontinensen, ma már csak emlék, fájdalmas kínlóadás. Nyomoruságos küzdőtér. Azt hittük, legyőztük az Istent, mindent birtokolunk, erőnk teljében vagyunk. Okos készülékeinkkel főléje nőttünk az univerzumnak.

Ha Pál apostol most jönne egy európai nagyváros főterére, mondjuk Brüsszelbe, lehet arról beszélni: fiúk, lányok, bár tudom, hogy már maga a megszólítás is vas-kos diszkriminációnak számít manapság, de azért mégis elmondanám nektek, hogy van itt egy ismeretlen isten. Úgy is mondhatnám: az utolsó esély.

Akit egykor egész jól ismertetek, de aztán valahogy úgy alakult, hogy ma már nem. Ő az utolsó esélyetek. Aki még segít

het. Nézzétek csak, ott vannak azok a magas, tornyos, díszes épületek, bent a padokon pedig azok az apróbetűs, feketebeborított könyvek. Menjetek és hallgassátok, mit mond nektek, az ismeretlen isten. Egyszer már bevált. Egy egész kultúrát építettetek rá. Kétezer évig kitartót.

Beszédes idők ezek. Fájdalmasan beszédesek. Annak a mondatnak a mélységes igazságát jelzik, amit annyit idéztünk már, hogy szinte attól tartunk, megkopott. Robert Schuman szavait. "Európa vagy keresztyén lesz, vagy nem lesz."

A háborúról eddig tán azt hittük, olyan, mint az eltemetett múlt vagy az orákulum által emlegetett ijesztő jövőkép. Most pedig azt látjuk, hogy egyik sem. Sokkal rosszabb annál. A jelen. Amelyben élénk tárul, milyen, hogy néz ki a keresztyéndemokrata politikus mondatának második fele. A "nem lesz"...

Fábián Tibor

„Figyeljék a kezemet, mert csalok” – Rodolfo

Sokakat meglephet ez az idézet, melyet a 20. század legnagyobb magyarországi bűvésztől idéztem. Látványos bűvésztükkjei előtt ugyanis figyelmeztette közönségét, hogy amit látnak az nem a valóság hanem magas szinten előadott bűvészműtatvány, amely végső soron csalás. Sajnos napjaink eseményeiről való tudósítások alkalmával a tudósítók is nemegyszer írásaikalcímeként feltűntethetnék Rodolfo híres mondását. Nem a háborús híradásokról akarok itt véleményt mondani, azokról nemegyszer pár óra elteltével lerántják a megtévesztés leplét. Soraimmal arra akarom felhívni a figyelmet, miként „ügynökösködnék” nagy nyugati lapok úgynevezett tudósítói Magyarországgal kapcsolatban, mindent elkövetve a közelgő választások eredményének befolyásolásáért, s olvasóik tudatának elferdítéséért. Miként igyekeznek megrendelőiknek (kitartóiknak) szállítani az elvárt írásokat, amelyek a lehető legrosszabb fényben tüntetik fel Orbán Vikort, s a hivatalban lévő magyar kormányt. Nem bulvárlapokról van szó, hanem a Neue Zürcher Zeitung, a Die Welt és a Frankfurter Allgemeine Zeitung mérvadóinak tartott német és svájci napilapokról. Ma, 2022 március 19-én „azért ragadtam tollat”, mert a Neue Zürcher Zeitung magazinja Wolfgang Rössler Oroszáján készített ri-

portcikkét közölte a következő címmel: Putyin pincsiye: Orbán Viktor újraválasztásáért aggódik. A cikk fölött a magyar miniszterelnök legutóbbi moszkvai látogatásakor készített protokoll kézfogás fényképe. A múlt héten már közölték ezt a fotót, amivel olvasóik tudatába akarták sulykolni, Orbán Viktor mennyire kiszolgálja az orosz elnököt. Ennyit a bértollnokokról, most vegyük számba a tényeket:

1. Ha Orbán Viktor Putyin pincsiye, akkor mit mondjunk Emanuel Macron francia elnökről és Olaf Scholz német kancellárjáról, akik Orbánt követően jártak Putyinnál, sőt azóta is hetenként hívják telefonon az orosz elnököt.

2. Miért kellett a cikk írójának egész Oroszára menni, hogy ellenzéki megnyilatkozásoknak adhasson hangot. Én a szomszéd faluban nem tudom kinek mi a véleménye a szlovák kormányfőről, ha csak nem mondja meg nekem valaki kihez kell fordulnom, ha a „megrendelőm” által elvárt cikket megírhassam! Mintha bizonyítani akarnák, a magyar főváros mellett a vidék is ellenzéki, vagy március 15-én Budapesten a kormányt támogató több mint félmillió tömeget látva úgy érezte, a fővárosban már nincs ellenzék?

3. Hiába kerestem tudósítást az említett lapokban a békemenetről, se kép, se hang. Nem volt ez másként a 2021 október

23-i békemenetet követően sem. Egy ötszázézeres Békemenet nem téma, de egy-két orosházi ember véleménye miatt Orbán Vikornak aggódnia kell, megtarthatja e kormánypozícióját? A cikkíró eltévedt a számok világában. Igaz, ha írt volna a többszázézeres Békemenetről, akkor meg kellett volna írnia azt is, hogy az ellenzék alig pár ezer embert tudott összeszedni saját tüntetésére, s ez nagyon nem illet volna „kitartóinak” elvárásaiba.

4. Ha már Zürich, akkor köztudott, hogy a ottani bankok földalatti trezorjaiban évtizedekig „termelték” a nyereséget azok a bankbetétek, értékpapírok, aranyrudak, amelyeket a náci birodalom nagyhatalmú politikai és gazdasági vezetői helyeztek letétbe. Csak akkor kellett lemondani a haszonról, amikor az USA és Svájc pénzügyi ellentéte alkalmával az amerikai sajtó megszéllőztette milyen vagyionból gazdagodnak az alpesi országban. Ebből a szempontból érthető, hogy a múlt héten az ország illetékesei bejelentették, nem csatlakoznak bizonyos gazdasági szankciókhoz Oroszországgal szemben. Az orosz oligarchák pénze sem a budapesti bankok széfjében van letétben, hanem a svájci bankokban. Orbán Viktor Magyarország gáz és olaj ellátásáról, az ország lakosságának érdekében tárgyalt az orosz elnökkel, nem a bankárok köreit gazdagít-

va ellenzi a teljes körű szankciókat.

5. Tegnap svájci ismerőssémmel beszélgetve nagyon meglepődött, hogy Magyarországra mintegy félmillió menekült érkezett már, akiknek ellátásáról, esetleges továbbutazásáról a magyar kormány nagy anyagi áldozatok árán igyekszik gondoskodni, s ebben az ország

lakossága nem akármilyen nagyságrendben veszi ki részét. Ez nem téma, mert Magyarországot és jobboldali kormányát 2015-ben már idegengyűlölőnek könyvelték el, s most nincs kedvük ezen változtatni. Hallgatunk tehát a valóságról és terjesztjük a hazugságot. **Vigyázat, csálnak!**
Lassan újraéled a szocialista idők

napilapjainak jellegzetessége, hogy csak egy igaz dolgot olvashatott bennük az olvasó: a lap árát! Viszont sajnálom e lapok olvasóit, akik nem ellenőrizhetik a nekik tált (ál)hírek valóságtartalmát, s nem hallhatták Rodolfó mestertől: Figyeljék a kezemet, mert csalog!

Csoma László

Gyülekezeteink

letéből

Ünnepi megemlékezés Magyarbódön

A járványhelyzet miatt 2020-21-ben nem lehetett megemlékezni az 1848-49-es forradalom és szabadságharc Magyarbódhöz kötődő eseményeiről. Ez év március 13-án ismét találkozhattunk a református templomban tartott istentiszteleten, hogy az Úr előtti alázattal adjunk hálát azokért, akik életüket áldozták a nemzet szabadságáért, s azért a lelkipásztorért, akit katonai hatalom tiltása sem tudott megakadályozni lelkes küldetése teljesítésében. Igéhirdetésében Rákos Loránt püspökhelyettes a Galatákhöz írt levél 5 rész 13-15. verse alapján kiemelte, hogy szabadságra vagyunk elhíva, s a hívó em-

ber szabadsága jóval többet jelent, mint a politikai értelemben vett szabadság. Deák Ferencet idézte: Legyen béke, szabadság,

egyetértés.

A megemlékezés a hangoányoknak megfelelően a temetőben felállított kopjafánál folytatódott a kassai Magyar Református Gyülekezet kórusának szolgálatával, s a kassai Csemadok műsorával. Ünnepi beszédet Duncsák Mária nyugalmazott tanárnő mondott, majd Orbán Viktor miniszterelnök levelét olvasta fel a Kassai Főkonzulátus konzulasszonya. A koszorúzást követően az ünnepség a Szózat eléneklésével ért véget.

CsL

foto: Újlaki Ferenc

Borum

Istennek hála, a 2022-es Borum-ot (Kárpátmedencei református borászok fóruma) ismét megrendezték a Balatonfelvidéki Alsóörsön és Felsőörsön mintegy 120 résztvevővel. A Komáromi Egyházmegyét 12 borász képviselte. A versenybe 12 bormintát küldtek. Az eredmények magukért beszélnek: 2 arany, 3 ezüst, 5 bronz 2 oklevelet kapott. A pincelátogatás során a Poca pincészet, Gelléri pince és a Levendula Pince legjobb borait kóstoltuk. A vasárnapi záró istentiszteleten Steinbach József, a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke hirdette az ígét. A perselybe összegyűjtött 200 ezer forintot a Magyar Református Szeretetszolgálaton keresztül az orosz-ukrán háború miatti rászorulókat támogatják. Legközelebb Isten segítségével a horvátországi püspök Szenn Péter meghívására Csúza kör-

nyékén március első hétvégéjén ismét találkozunk.

Kecskés Imre

Menekülthelyzet a segítő szemszögéből

Mint nagyon jól tudjuk mindannyian, ez év február 24-én hajnalban az orosz erők behatoltak Ukrajna területére, és megkezdték a harcokat. Ettől naptól kezdve kezdtek megindulni az emberek, menekülni a borzalmak elől nyugat felé. Csütörtök estére nagy hullám érte el az ukrán-szlovák határt, köztük Nagyszelmencet is, ahol lelkeszként szolgálók. Bár igaz az is, hogy kezdetben Ungvár és környékéről kezdett áramlani a roma kisebbség (három nap után haza is mentek, mert nem felelt meg az amit Nagykapos városa nyújtani tudott), azonban már voltak köztük olyanok is, akik keletről érkeztek, hogy rokonaiknál biztonságban legyenek addig, míg elmúlik a veszedelem.

Ekkor, ahonnan csak lehetett, felhívás érkezett az emberek felé, hogy segítsenek, ahogy tudnak takaróval, tartós élelmiszerrel, matracokkal. Mondhatnám úgy is, hogy mindenki egy szívvel és lélekkel mozdult meg, hogy segítsen. Nagyszelmencen, a kultúrházba kezdték a segíteni vágyók vinni az adományokat, illetve Nagykaposon a kultúrházba.

Mivel nagy menekült hullám érte el Nagyszelmencet, Felsőnémetit és Ublát, a Görögkatolikus egyház Karitasz szervezete, elkezdte koordinálni a segítő szolgálatot, majd csatlakozott a REMIDIA és az ökumenikus szolgálat, a vöröskereszt és Kassa megye, valamint egyházunk Diakóniai központja is.

Mint a nagyszelmenci gyülekezet helyettes lelkésze természetesen éreztem, hogy ott fogok valamilyen segítő szol-

gálatot vállalni, amikor csak tudok. Bent a kultúrházban segédkeztem az adományok rendezésében. Saját szememmel tapasztaltam, hogy milyen sok adomány gyűlt össze két-három nap leforgása alatt, úgy, hogy felkérés érkezett a gyülekezet felé, hogy ha lehet, akkor a parókia épületében is helyeznének el csomagokat az adományokból. Természetesen rendelkezésre bocsájtottuk az épületet.

Az adományok a környékünkéről, gyülekezeiteinkből, Szlovákia egész területéről, Németországból és Csehországból érkeztek. Öröm volt meg tapasztalnom azt, hogy voltak olyanok Csehországból, akik adományokat hoztak és jelentkeztek arra a szolgálatra is, hogy visznek magukkal menekülteket.

Szívbe markoló volt azt látni, hogy nők és gyerekek, serdülők, kisgyermekes édesanyák, nagymamák menekültek, hogy a környező országokban élő rokonaiknál tudják meghúzni magukat, vagy biztonságos helyet kerestek addig, míg elmúlik a veszedelem.

Minden egyes segítő kéz odaadásával végzi a szolgálatát, hogy minél több emberen tudjanak segíteni. Hála a mi

Teremtő Istenünknek, hogy ad segítő kezeket, és szolgálni akaró szíveket. Bár ott van bennünk a félelem, mert nem tudjuk, hogyan fog ez zárulni, mi vár még ránk, de ne felejtjük el, hogy Isten a mi egyedüli reményünk, és kérjük Őt, hogy békességet erre a világra.

Egri Gergő

Táskákba zárt életek - Áldás lenni a menekültek között

André János is azon lelkipásztorok közé tartozik, akik a felhívásnak eleget téve vállaltak önkéntes szolgálatot az Ukrajnából menekülők között. Március 13-án, vasárnap este a felsőnémeti szlovák-ukrán határnál segédkezett Szalócról és Szilicéről érkezett négy önkéntessel. Az ott szerzett élményeit osztja meg az olvasókkal.

„Igazából nem is én kezdeményeztem az utat, hanem Szalócról az egészségügyi nővérként dolgozó Lőrincz Szilvia, aki látta a megosztott felhívást és jelezte, hogy szeretne jönni és már fel is vette a kapcsolatot Kraus Viktor esperessel, valamint Marika Géciovával, a Re-Mi-Dia igazgatónőjével, akitől megkapta a szükséges információkat. Ekkor fogalmazódott meg bennem az a gondolat, hogy ha van, aki elmenne, akkor nekem ebben támogatnom kell. Ha másként nem, de legalább sofőrként hasznos lehetek, illet-

ve segíthetek csomagokat cipelni a határon. Majd mivel volt még három hely az autóban, újra a közösségi médiát használva megosztottam a lehetőséget” – idézi fel az indulás kezdetét André János.

Szilicéről azonnal jelentkezett egy roma fiatalember, Simko Ernő, aki már korábban is említette (a négy faluból elsőként), ha bármiben segíteni kell, ő szívesen jönne. Két lelkipásztor Mudi Róbert és Molnár Árpád is jelezte, hogy sűrű teendőik közepette csatlakoznának, végül azonban vasárnap reggel szintén

Szilicéről egy nagyon ügyes és talpraesett kreatív testvérpár Roháč Ingrid és Marcela hívott, hogy együtt eljőnnének, így lett teljes a létszám.

Mintegy háromórás út után, este nyolc órára érkezünk meg Felsőnémetibe. Itt már várt bennünket Marika Géciová, a Re-mi-dia igazgatója, mint kapcsolattartó egy másik koordinátorral. Nagyon megörültem, amikor megtudtam, hogy itt van Nagyszalánról a Lucskay lelkész házaspár is. Erzsébet, a Szlovák Belügyminisztérium Ökumenikus Lelkigondozói Szolgálatának lelkésze, valamint férje András, akik sokat segítenek nekünk, hogy képbe kerüljünk a határon zajló folyamatokkal kapcsolatban.

A helyszínnel való ismerkedést a lenti, a szeretetszolgálat által felállított úgy-

nevezett melegedő sátorban kezdtük, ahová azokat a menekülőket fogadták és helyezték el a felállított ágyakon, akiknek szükségük volt átmeneti, éjjeli szállásra, vagy csak szerettek volna egy kicsit megpihenni, felmelegedni.

Bevallom, meglepődtem, amikor a koordinátorok közölték, hogy éjszakára magunkra hagynak bennünket, s innen már nekünk kell megtalálnunk, hogy kinnek miben kell segíteni. Elméleti – és a gyakorlati dolgokba folyamatosan belebukó – emberként kicsit féltem is tőle, hogy miként fogom ellátni ezt a szolgálatot, mivel váltakoznunk kell majd a hideg miatt. Mint utólag kiderült, a lányokat ez egyáltalán nem rémítette meg annyira. Hiába, ők a talpraesettebbek és a gyakorlatiasabbak, ezért is hoztam őket...

Itt tudták meg azt is, hogy a váltásban még ketten lesznek velük: anya és lánya, akik Franciaországból érkeztek. Később az is kiderült, hogy az édesanya Zuzana Burgerová-Cacciabue keresztyén író, aki Pozsonyból követte férjét Franciaországba. Négy gyermekük van és a legnagyobb, a grafikus dizájnerként dolgozó, férjezett Chantal kísértte el őt. Amikor meghallották, hogy kitört a háború Ukrajnában, azonnal jöttek, hogy segítsenek. Egy közeli településen foglaltak szállást, onnan jártak be Felsőnémetire, hogy segítsék az ideérkezőket. Kiderült, hogy a közelmúltban kezdtek el oroszul tanulni, illetve az édesanya igyekezett feleleveníteni a régen tanultakat, hogy majd valamikor meglátogathassák többek között Szentpétervárt. Valószínűleg álmukban sem gondolták volna, hogy ilyen hamar hasznát is veszik a tudásuknak és az azbukának.

A lenti sátorból a koordinátorok először regisztrációt végző cserkészekhez vittek, akiktől kaptunk egy kitűzött, amely feljogosított bennünket a határátkelőhelyen lévő szabad mozgásra. Majd a szeretetszolgálat fenti sátrába mentünk, amely a szlovák oldalon levő, a gyalogosok számára kijelölt útlevelellenőrző pontok előtt volt felállítva, de közvetlenül mellette történt az érkező autók, kibuszok, furgonok ellenőrzése is. Mint később megtudtam, az autóbuszok egy szinttel feljebb érkeztek; az öcsém nagybátyámmal együtt az előző héten ott önkénteskedett.

A sátorban a gyülekezetek által összegyűjtött adományok voltak elhelyezve,

úgy mint a fél literes ásványvizek, kek-szek, plüss játékok, pelenkák, tartós élelmiszerek, gyümölcslevek, szendvicsek és egyebek, külön válogatva a könnyebb áttekintés céljából.

Munkatársnőink Ingrid és Marcela, mivel korábban boltot üzemeltettek Szilicén – az üres időkben folyamatosan szívesen rendezgették az adományokat, utalva rá, hogy ez náluk már „foglalkozási ártalom”. Hiába, „ordo est anima rerum” azaz Rend a lelke mindennek – ahogyan Patakon Demeter Gyula bácsitól tanultuk.

Ezeket az adományokat elsősorban a gyalogosan érkező a sátoron keresztül átjövő menekülteknek ajánlottuk fel aszerint, hogy kinek mire van szüksége, illetve aki kért, azt megkínáltuk teával vagy kávéval is. Néha szoltak az eligazítást végző vámosok, rendőrök, hogy az autókban átkelők, elsősorban gyerekek felé is szolgálhatunk ezekkel.

Közben szerettem volna magam hasznossá tenni, amikor láttam, hogy a lányok és Ernő elég erre a feladatra. Míg a nővérke, Szilvia a lenti melegedőben tartotta a frontot, a többiek pedig fent, addig a nagy bőröndökkel és sok csomaggal érkezőknek próbáltam segíteni a cipelésben az információs sátorig, ahol újabb eligazítást kaptak. Akinek szállásra volt szüksége, annak beregisztrálták az erre vonatkozó igényét, aki viszont tovább szeretett volna utazni, az pedig a tovább haladással kapcsolatos információt kapta meg, hol melyik autóbuszra kell felszállnia, mikor várható az indulás és hová. Ezt követően a menekültekkel már más önkéntesek foglalkoztak.

Kicsit később a lenti sátorba lenézve sikerült beszédbe elegyednünk két frissen érkezett menekült nővel, akikről kiderült, hogy orvosok és Donyec környékéről származnak. Elmondták, hogy milyen állapotok uralkodnak a városukban, hogyan élték át a bombázást, s azt,

amikor a detonáció miatt a házuk összes ablaka kitört. Úgy vélem azzal, hogy megpróbáltunk velük kapcsolatot létesíteni és megoszthatták másokkal is, hogy mi történt az otthonukban, az némileg oldotta a feszültségüket is. Nagyon meglepettette őket az oroszok Ukrajna elleni támadása, mert teljesen abban a hiszemben voltak, hogy erre nem fog sor kerülni; miért is támadnák meg őket, hiszen nagyon sok rokoni kapcsolat van a két nemzet között. Valójában nem is értették az egész helyzetet. A harcok miatt végül úgy döntöttek, nem maradnak tovább otthon és életüket mentve elmene-külnek, így érkeztek meg a felsőnémeti határra. Amikor rákérdeztünk, hogy innen hová szeretnének tovább menni, először furcsa volt hallani, hogy Sztitnik, míg végül nagy meglepetésünkre „leesett”, hogy ez Csetneket jelenti, amely elég közel van Rozsnyóhoz. Ott adnak nekik szállást, illetve fogadják be őket, a címet pedig egy ismerősük ismerősétől kapták. Hát tényleg kicsi a világ!

Ezt tapasztaltuk meg akkor is, amikor kiderült, hogy a velünk egyidőben szolgáló katonák – akik akár az érkezők eligazításában, akár a csomagjaik cipelésében nagyon sokat segítettek – szintén Rozsnyóról érkeztek. Amikor pedig éppen nem érkezett senki, kávé, tea mellett próbáltuk megtalálni a közös ismerőseket.

Az este folyamán, alkalmadtán komolyabb beszélgetésekre is sor került. A keresztyén írónőtől a könyvei felől érdeklődtem, amelyek szlovákul is megjelentek. Az első könnyedebb, inkább tiniknek, a második már érettebb fiataloknak szóló, aktuális témát feszegetve. Hála Istennek a melegedő sátorban való szolgálat éppen az éjszaka egy nyugodtabb szakaszára esett, így vigyázva, hogy az időközben menekülőkkel megtelt sátorban pihenni akarókat fel ne ébresszük. Beszélgettünk Ernővel is, aki-ben felvetődött az a jól ismert kérdés is: Isten hogyan engedheti meg mindezt. Próbáltam választ adni, hogy Istent nem tehetjük felelőssé, ha az emberek örütségeket csinálnak. Nyilván ennek is van egy ideje, amíg ezt meg lehet tenni, de Isten előtt mindenkinek felelni kell a tetteiért.

A fenti sátorban egy ukrán fiatalember, Dávid volt még velünk, akit a szlovák hatóságok kiskorúként nem engedhettek tovább, mivel az útlevelellenőrzéskor

nem tudta igazolni, hogy kihez tartozik. Mintegy tizenhat órán át várta az édesanyját és annak barátját Prágából, hogy érte jöjjenek. Vele elsősorban Chantal és édesanyja kommunikált angolul. Amikor azonban ők lementek a melegező sátorba, hogy kicsit átmelegedjenek, felváltam, hogy a tölem telhető gyér angoltudással próbálom szóval tartani. Kiderült róla, hogy még csak 16 éves, de nagyon képben volt Ukrajnával, de Kárpátaljával, és az ottani magyarokkal kapcsolatban is. Elmondta, hogy mivel érdekli őt az építéset, ezért már meglátogatott legalább 130 ukrán várost. De más országokban, például a Seychelle-szigeteken is járt már. Amikor kérdeztem mi szeretne lenni, azt válaszolta, hogy építész, és vissza akar majd jönni Ukrajnába, hogy segítsen felépíteni a harcok folyamán lerombolt városokat. De nem csak ő szeretne visszatérni, ha már béke lesz, hanem többen is azok közül, akiket megkérdeztem.

Később, amikor az írónővel beszélgetve az iskolákról esett szó, előjött Sárospatak is, hogy ott tanított Comenius, aki nemcsak pedagógus, de a cseh-morva testvérek püspöke is volt. Ekkor csatlakozott a beszélgetésünkhöz egy cseh rendőr, aki szlovák kollégái kíségetésére érkezett szintén másokkal együtt a határra. Megdöbbenő volt látni, hallani, hogy bár – sok csehhez hasonlóan – nem hívóként jelölte meg magát, mégis mennyire tájékozott volt a vallásokkal, akár a keresztyénséggel, vagy az iszlámmal kapcsolatban. Így már a hit kérdése is előkerült, amelyhez Ingrid és az írónő is hozzászólt, de a hajnali derengésben megindultak az emberek, ami miatt ezt a témát már nem tudtuk folytatni.

Az éjszaka folyamán – mialatt Marcella és Ingrid a melegezőben voltak – lett még egy társunk Rásfó személyében, aki Dublinból jött haza önkéntesnek. Szabadságot vett ki, hogy segítsen az itteni nyomorúságos helyzetben. Egy kisbusszal érkezett, hogy oda szállítsa a menekülteket, ahová szükséges. Végül kiderült, hogy ő is szlovákiai, Rozsnyón született.

Kicsi a világ, Isten pedig hatalmas – állapítottam meg hirtelen. Bár bevallom, hogy először egy kicsit meg is ijedtem, amikor a lányok elmondták, hogy csak most érkezett, de már be is osztották hozzáunk. Előző nap ugyanis hallottam a rádióban arról, hogy vannak, akik sajnos visszaélnek a menekülthelyzettel és ki-

használják a kiszolgáltatott embereket. Kellemes meglepetés volt a számomra, ahogy a fiatalember őszintén próbált segíteni. Átment a határon és felvett egy csapat embert, hogy gyorsítsa az átjutásukat. Amikor pedig látta, hogy a melegezőben lévő ágyak már megteltek, de még szükség lenne újabb menekültek elszállásolására, akiknek még lenne hely, felajánlotta, hogy vásárol matracokat, csak hogy még többen beférjenek.

Voltak, akik semmit sem fogadtak el tőlünk, de nem is kértek semmit, nagyon szerényen és alázatosan jelezték, hogy senkit sem szeretnének megterhelni. Volt olyan, aki még a táskáját sem engedte meg, hogy vigyük. A gyerekek viszont szívesen elfogadták a plüss játékokat és a banán is népszerű volt körükben.

Az a gondolat is megfogalmazódott bennem, amikor a táskákkal, bőröndökkel érkező menekülteket láttam, hogy ennyit hozhattak magukkal az eddigi

életükből. Ehhez kapcsolódik az éjszaka egyik szomorú története is, amikor az egyik hölgynek eltűnt a poggyásza. Az önkéntesek próbáltak segíteni neki a keresésben, de sajnos nem sikerült megtalálni. Lehet, hogy valaki tévedésből, nem szándékosan vitte el a táskáját, de az a tény, hogy már ez sincs vele az életének egy kis szeletkéje, nagyon megviselte őt, és megérintett bennünket is. A legvidámabb pillanat pedig az volt, amikor az egyik néni két kutyussal és bőröndökkel érkezett, majd jelezte, hogy még nincs itt mindenki: a nyolc cicusát a katonák hozták utána állathordozóban.

A legmegrázóbb pedig az volt, amikor fázó gyermekeket láttunk, akiket az édesanyjuk próbált betakarni, hogy ne fázzanak: ők meg csak sírtak, mert elégük volt ebből a helyzetből, illetve nem is értették, mi történik velük, csak szerettek volna túl lenni rajta. A gyermekekre tekintve az egyik katona meg is jegyezte, hogy minden bizonnyal régen lehetnek

már a hidegben, mert nagyon sápadtak. A sírás kerülgetett, s Ernő is jelezte, ez őt is nagyon megérintette. Egyébként az esetek 80 százalékában csak nők és gyerekek jöttek át a határon, a férfiak inkább idősebbek voltak, de azért nagyon ritkán akadtak fiatalabbak is. Például egy apuka feleségével és három gyermekével érkezett.

Óriási megtapasztalás és élmény volt számunkra ez a tizenkét órás szolgálat. Az Ukrajnában életbe lépett éjszakai kijárási tilalom miatt nem volt annyi dolgunk az este folyamán, mint azoknak, akik nappalra voltak beosztva. Folyamatosan érkeztek ugyan a menekültek, de nem olyan nagy tömegben, így volt időnk beletanulni ebbe a szolgálatba. Virradatkor viszont már egyre többen érkeztek. Ekkorra futottak be a menekülteket szállító autóbuszok, vagy a személyautók, s indult el egy újabb hullám.

Úgy vélem, érdemes volt önkéntesként részt venni ebben a folyamatban, még annak ellenére is, hogy nagyon sok szívszorongató mozzanattal szembesültünk. Néha a sírással küszködtünk egy-egy helyzetet látva, ahogyan jönnek, menekülnek az emberek át a határon, csak hogy biztonságban érezhessék magukat. Mi pedig azon a kis szakaszon enyhíthettünk a terhükön, szerethettük őket. Tudjuk, hogy számukra ez csak a kezdet. Maguk mögött hagyták az otthonukat, azonban még nagyon sok megoldásra váró

problémával kell szembesülniük akár az elszállásolás vagy a jövőjüket illetően.

Úgy gondolom, hogy olyat éltünk át az este folyamán, amiben ha nem veszünk részt, szegényebbek lettünk volna. Ha ismét szükség lesz ránk, akkor újra jövünk. Jó volt átélni, hogy az ember áldás lehet azok számára, akiknek most szomorúságuk van. Mindnyájunk életére nagy hatással volt ez a megtapasztalás, ami valamilyen különös, csodálatos módon feltöltött bennünket, ahogyan a Példabeszédekben olvassuk: „Aki mást felüdít, maga is felüdül”. Hálás volt a szívünk. A reggelre megérkező koordinátorunk felé is jeleztük: köszönjük a lehetőséget. Ő pedig azzal bocsátott el bennünket, hogy ők is köszönik, mert nélkülünk nem működött volna hiszen így működik ez az egész. Dicsőség érte Istennek! – mondja beszámolója végén André János.

Iski Ibolya

**Fotó: Marika Géciová,
Lőrincz Szilvia, Simko Ernő**

Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesülete Segítség és szendvicsek a határra

„Egymás terhét hordozzátok, és így töltsétek be Krisztus törvényét.” (Galata 6:2)

A SzRKNE elnöksége (Kraus Rebres Sarolta, Nagy Zsuzsanna, Szabó Mirjam és Györky Szilvia, valamint meghívott vendégként Szabóné Kozár Éva) 2022.

február 25-én tartotta szokásos évi ülését, amelynek során általában az előttünk álló esztendő szolgálati lehetőségeit és konferenciáit készítjük elő.

Megbeszélésünk felett azonban ködként lebegett a mára háborúvá bokrosodott orosz-ukrán konfliktus bizonytalansága, amely akkor éppen egy nappal korábban, 'különleges katonai hadművelet' címén kezdődött meg. Akkor még csak arról beszéltünk, hogy amennyiben szükségessé válik, a határ túloldalán élők számára gyűjtést hirdetnénk meg, ezért fel kívántuk venni a kapcsolatot a magyarországi Nőszövetséggel, egy összefogó adománygyűjtési program keretében.

Megbeszélésünk után pár nappal megteltek a határátkelőhelyek. Lelkipásztorok, főként a Nagyszelmencen és környékén szolgáló szolgatársak azonnal jelentették, hogy kisgyermekes édesanyák, gyalog, néhány sebtében összedobott holmival vároznak, és kelnek át a határon. Szinte egy emberként mozdult meg a környék, és elindult a példátlan mértékű összefogás, segélynyújtás. A magyarországi nőszövetség az evangélikus segélyszervezethez irányított minket, így úgy döntöttünk, itthon, a magunk módján végezzük a szolgálatot. Ekkor a nőegyesület üdítöket, takarókat, gyümölcspürét, higiéniai termékeket és egyéb, a határátkelők pillanatnyi szükségleteit enyhítő eszközöket juttatott el a rászorulóknak számára.

Azokban a napokban született meg vezetőségünk köreiből a gondolat, hogy szendvicseket készítsünk a határra – végül e megnevezés került be a köztudatba. A SzRKNE helyi szervezetei és gyülekezetei március 7-től naponta minimum 250 darab szendvicset (a legtöbb a napi 800 darab volt) szállítanak a határra – eredetileg a nagyszelmenci határátkelőhelyre terveztük, azonban oda már megfelelő mennyiségű adomány érkezett. Ekkor vette fel Kraus Rebres Sarolta a kapcsolatot is felajánlottak a programunk támogatói, amelyeket Kraus Viktor és György András a Magyarországi Református Szereztetszolgálat segítségével március 21-én autóval szállított el a kárpátaljai Técsőre, ahol a gyülekezet több mint száz menekültről gondoskodik.

Egyes gyülekezetek nőegyesületi tagjai a közösségben elszállásolt menekültekről való gondoskodásban segédkeznek, mint például Deregyőben, Nagykaposon, Abarán és más helyeken, ahol a kultúrházban, gyülekezeti épületben, üres parókian vagy a helyi iskola épületében szállásolják el az érkezőket.

Nőegyesületünk szendvicskészítő felhívására nem csupán az Ungi- és Zempléni Egyházmegye gyülekezetei jelentkeztek, hanem az Abaúj-tornai Egyházmegye lelkészei is lelkesen csatlakoztak, és részt vállaltak a kezdeményezésünkben. A távolabbi gyülekezetekből küldött szendvicsek szállításában a határon szolgáló lelkipásztorok segédkeznek.

Nem tudjuk, meddig fog elhúzódni ez a konfliktus. Annyi bizonyos, hogy március 7. óta naponta tudunk ilyen módon segítséget nyújtani, és április 4-ig bezárólag, a következő nőegyesületi helyi szervezetek és támogató gyülekezetek vállaltak részt szolgálatunkban:

3.7. Bés
3.8. Ungmogyorós
3.9. Kaposkelecsény
3.10. Vaján
3.11. Bajánháza
3.12. Mokcsakerész
3.13. Bacska
3.14. Perbenyik
3.15. Vajkóc
3.16. Berzéte és Kistráska
3.17. Iske
3.18. Szürnyeg
3.19. Abara
3.20. Imreg

Eközben takarókat, higiéniai eszközöket, tisztítószereket, tartós élelmiszert

- 3.21. Csicsér
 3.22. Vajáni Református Egyházi Alapiskola
 3.23. Királyhelme
 3.24. Berzéte
 3.25. Szepsi
 3.26. Kiskövesd
 3.27. Komáromi adományozók egy csoportja és Ungmogyorós
 3.28. Bés

- 3.29. Mokcsakerész
 3.30. Rozsnyói egyházközség és egyházi alapiskola
 3.31. Berzéte
 4.1. Hanva
 4.2. Kisgéres
 4.3. Örös
 4.4. Alsómihályi
 Istennek vagyunk hálások azért, ahogyan e szolgálat megmozgatta, a korona-

vírus kábulatából szinte felrázta a nőegyesületünket és gyülekezeteinket, s tudatosítottuk, hogy a női kezek munkája a történések nagy forgatagában fontos szolgálatot tud betölteni. A szendvicskészítőkről fényképes beszámolók a Szlovákiai Református Keresztény Nők Egyesülete facebook oldalán tekinthetők meg.

Ezért egyedül Istené a dicsőség.

Györky Szilvia, elnök

özv. Lejko Zoltánné (1944-2022)

„Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam, végezetre eltétem nekem az igazság koronája, amelyet megad nekem az Úr, az igaz bíró ama napon; de nemcsak énnekem, hanem mindazoknak is, akik várva várják az ő megjelenését.” (2Tim 4:7-8)

Életének 78. esztendejében visszaadta lelkét Teremtőnknek gyülekezetünk szeretett tagja, özv. Lejko Zoltánné, született Barna Mária. Hitvestársa mellett az Alsómihályi, Bistei és Legényei Egyházközségben végezte a szolgálatát lelkesfeleségként, az elmúlt rendszer minden viszontagsága és igazságtalansága mellett is, hűségesen helytállva. Lelkipásztor férje 2007-ben bekövetkezett ha-

lálát követően, a legényei gyülekezet rendes tagjaként megmaradt a hívek közösségében. Halálával lezárult egy fejezet, amely oly sok ember számára jelentett a nehéz időkben vigasztalást és lelkiezt.

Életéért Istennek adunk hálát, és megnyugodva az Ő akaratában, áldott emlékét szívünkben őrizzük.

Györky Szilvia

A biztonság és a béke szigete Érsekkétyen

A Kárpát-medencei Óvodafejlesztési Programnak köszönhetően több, mint húsz év után költözhetett saját épületbe az egyházközségi fenntartású óvoda, illetve az alapiskola alsó tagozata. A református templom szomszédságában felépült zöldmezős beruházás költsége 807 ezer eurót tett ki. Az épület átadására március 22-én került sor.

„Nem könnyű a magyar keresztyén nemzet fiainak és leányainak lenni – az elszakított részekben különösen nem. Nem árulunk zsákba macskát, amikor gyermekeiteket magyar református intézményeinkbe hívogatjuk, ahol garantáljuk, hogy egy olyan nemzet tisztességes gerincű embereivé neveljük őket, amelyikbe minden rosszakarónknak beletörök a bicskájá” – hangsúlyozta többek között a 2Tim 2,19 alapján megtartott áhítatában Rákóczi Lóránt püspök helyettes a református templomban megtartott ünnepi istentisztelet elején, hozzátéve, hogy erre a magyarságnak a világ civilizációjában betöltött kihagyhatatlan szerepe, az Istentől kapott öröklő, az istentelenséget szüntelenül megállító, problémamegoldó és feltaláló küldetése a garancia.

Kifejtette, hogy Krisztus alapjára akarjuk gyermekeiket életét építeni, aki azért járt itt e földön, s hagyott itt nekünk alapokat, hogy arra építsünk. Ke-

vesebb család, áldozat, nélkülözés és oktalanság lenne, hiszen aki az Úr nevét vallja, az nem állhatja a környezetében a gonoszt. Az nem lop, az nem hazudik, nem csal, nem háborúzik, de még csak a háborúba sem akar belépni – nyomatékosította Rákóczi Lóránt.

„Azért vagyunk e templomban, hogy kezünk munkájának gyümölcsét megköszönjük: elsősorban Istennek a lehetőséget, Magyarország Kormányának a támogatást, az építőknek a megvalósítást, a gyülekezetnek a helytállást. S kérjük ez eredményre Isten további gondviselő áldását, hogy lássa meg a nagy világ: a fennmaradás és fejlődés csak Istennel együtt lehetséges.

Beszédében kihangsúlyozta, hogy a világ elviaskodhat magának körülöttünk, de amit Krisztus ismeretével a szívünkbe sikerül átmentenünk, azt nem lehet eltüntetni. – Hiszünk abban a folyamatos, az értékeinket a szívekbe és elmékbe átmentő munkában, amit Wass

Albert is megüzent haza, miszerint „jönnek majd újra boldog építők /és kiassák a fundamentumot/ s az erkölcs ősi, hófehér kövére / emelnek falat, tetőt, templomot” (Üzenet haza) – mondta beszéde végén a püspök helyettes.

Az egyházközségi fenntartású óvoda, amelynek egyik szárnyában helyet kapott a teljes szervezetszerű általános iskola alsó tagozata, a református templom közvetlen szomszédságában, a gyülekezeti tulajdonban lévő telken épült fel. Azon a helyen, ahol már korábban is református iskola és tanítói lakás állt, de mivel az állaguk az ezredfordulóra nagyon megromlott, így lebontásra kerültek – ezekkel a gondolatokkal kezdte beszámolóját Fülöp Sándor lelképásztor.

Fülöp Sándor lelképásztor

A gyülekezetnek régi vágya volt, hogy az általa fenntartott iskola és óvoda saját épületbe költözhessen. Erre azonban a közösség anyagi teherbíró képessége sajnos nem volt elégséges – tette hozzá a lelkipásztor, kifejtve, hogy több, mint két évtizeden át közösségi épületekben kapott helyet az intézmény, de egyúttal utalt arra is, hogy az alapiskola felső tagozatának viszont továbbra is a községi tulajdonban lévő épület ad otthont.

A közelmúltban az épület bérleti szerződésének bizonytalansága nyomán fellépő kényszerhelyzet egyre sürgetőbbé tette, hogy megnyugtató megoldás szülessen az óvoda helyét illetően. Végül a Szlovákiai Református Keresztény Egyház a Kárpát-medencei Óvodafejlesztési Programba való bekapcsolódása révén kínálkozott lehetőség a gyülekezet számára, hogy saját épületbe költözhessen az intézmény.

A beruházás, amely a magyar kormány támogatásával valósult meg mintegy nyolcszázhétezer eurót tett ki. „Köszönjük Magyarország kormányának a nagylelkű adományát, megerősítve ezzel a felvidéki magyar református egyházi oktatás pozícióit, megmaradásunkat, s a magyar jövőnkbe vetett hitünket” – mondta a lelkipásztor, aki örömet fejezte ki azért is, hogy az építkezést koordináló bizottság nem csak az óvodai épület beruházásához járult hozzá, hanem egy 80 személyes étkező és teljes felszereltségű konyha, illetve egy másik épületrészt megépítéséhez is, ahol két osztálytermes alsó tagozatos iskolai rész kapott elhelyezést.

A 2020 őszén kezdődött zöldmezős beruházás egy év és három hónap alatt készült el. Januárban berendezték az óvodai és iskolai helyiségeket. Az alsó tagozatos tanulók a második iskolai félévet már az új épületben kezdték el. „Köszönet mindenkinek, aki segítette álunk megvalósulását. Emberé a munka, Istené az áldás. A seregek urának áldásra maradjon velünk. Az épületünk és a benne folyó munka pedig hirdesse az Ő örök dicsőségét. Soli Deo Glória” – mondta beszéde végén Fülöp Sándor.

„Kettős érzés uralkodik bennem: Furcsa és felemelő érzések” – fogalmazta meg köszöntése elején Grezsa István, a Kárpát-medencei óvodafejlesztési

program koordinálásáért felelős miniszteri biztos, majd kifejtette: felemelő az, hogy a pandémia végén vagunk és a hatodik évébe lépett a Kárpát-medencei Óvodafejlesztési Program, amelyben az egyik legfontosabb partnerünk, a Szlovákiai Református Keresztény Egyház 25 intézményt vállalt fel. Ebből huszonkettő új építésű, ide tartozik Érsekúty is. A jelenlegi aktuálpolitikai helyzetre utalva kifejtette: Érsekútyon átadjuk a biztonság és a béke szigetét a helyi gyermekeknek, miközben a határokon bő-

rönddel érkező bizonytalan tekinthető gyerekek ezrei jelennek meg. Kihangsúlyozta, ez már a második olyan esemény, amely után biztosan nem lesz olyan a világ, mint amilyen az év elmúlt évtizedekben volt.

„A világjárvány után ez a mostani háború is olyan alapvetően befolyásolja az életünket, amely nemcsak a jelenünkre, hanem a jövőnkre is rányomja a bélyegét. Ebben a bizonytalan helyzetben adunk át Érsekútyon egy oktatási-nevelési intézményt, amely az idejövő gyer-

mekek számára nemcsak oltalmat jelent, hanem egyúttal reménységet is nyújt abban, hogy érdemes magyarnak lenni és megmaradni” – fogalmazott Grezsa István.

Felidézte, hogy az elmúlt tizenkét évben a magyar nemzeti kormány nemcsak a határon belüli közösségnek, hanem az egész közösségnek, határon túli magyarok számára is segítséget nyújtott. Ennek egyik zászlóshajója az egész Kárpát-medencét átívelő óvodafejlesztési program, amelynek keretében felépül 179 intézmény, 713 újul meg, s több mint négyszáz játszótér létesül, /a legtöbb már megvalósult/ s oktatási-nevelési módszertani segítséget kapnak az intézményekben dolgozók és az azokat látogató gyermekeknek.

„Amikor bizonytalanná válik a világ, akkor próbálkozunk a biztos kapaszkodók felé fordulni. Az 1100 éves történelmi magyar nemzet úgy tudott megmaradni, hogy magának tudhatta az Isten, haza és a család hármasságát. Ha ezek bármelyikét eldobjuk magunktól, akkor megroppan az az egyensúly, amely a nehéz időkben át- és megmentett bennünket. A jövő felé mutató üzenete van annak, hogy az új intézmény a valamikori református iskola alapjaira épült fel. Ha képesek vagyunk összefogni, akkor minden nehézséggel szemben is egy sikeres nemzet tagjaivá válhatunk” – jelentette ki Grezsa István.

A hálaadó istentisztelet végén a gyülekezet átvonult az óvoda épületéhez, ahol az alapiskolás tanulók kis műsorral kedveskedtek, majd Fülöp Sándor lelkipásztor, Štefanko Alexandra, az intézmény igazgatója, Géresi Róbert püspök és Grezsa István miniszteri biztos ünnepélyes szalagátvágással átadták az épületet rendeltetésének.

Az épületben helyt kapott egy 24 férőhelyes, külön hálórésszel rendelkező óvoda, amelyet a februári hónap folyamán el is foglalták a gyerekek. A másik, külön bejáratú szárnyban pedig a mintegy ötven tanulóval rendelkező alapiskola alsó tagozatos tanulói kaptak elhelyezést két osztályban. A gyermekek étkeztetését pedig a mai kor követelményeinek megfelelő konyha biztosítja, amelyhez egy nyolcvan férőhelyes étterem is tartozik.

Kép és szöveg: Iski Ibolya
/www.reformata.sk

Emlékezz vissza....

A Szentírás nagyon fontosnak tartja, hogy az Úr által elhívott biznyságtévők családi hátteréről beszámoljon. Nincs ez másként Mózes esetében sem. Sokszor csak a kisgyermek Mózes életben maradásának körülményeit ismerjük, s erre helyezzük a hangsúlyt hitoktatásban, igehirdetésben. A Biblia híradása azonban sokkal teljesebben mutatja be az események személyi hátterét. Mózes szülei Lévi leszármazottai, Amrák és Jókébed. Miért fontos ez? – kérdezi ma sok „világpolgárságra” vágyó ember, aki kész elfeledni származását, anyanyelvét, nemzete kultúráját, vagy egyenesen szégyenli azt. Isten parancsa azonban épp az ellenkezőjére ösztönöz. Nem engedi elfeledni az elődök botlásait, bűneit, de szem előtt tartattja azt is, amikor az Úrhoz térve, megszabadulnak az elesettségtől és nagy dolgokra képesek az Ő segítségével. Mózes joggal büszke édesanyjára és nővérére, Miriamra. Ők azok, akik szembe mernek szállni egy „világhatalom” eltorzult, embertelen, család- és gyermek ellenes parancsával. Elfogadják, és mentik a megfogant és megszületett gyermek életét saját életük kockáztatásával is. És az Úr nem feledkezik meg róluk, sőt a gyermek a lehető „legjobb, legsokoldalúbb nevelést” kapja, s kettős örökséget, amelyben a héber az erősebb.

Elődeim számbavétele számomra is fontos. Igaz, nem könnyű feladat, mert a 19. század végétől nem akármilyen kivándorlás volt Magyarország keleti területeiről, ami nem kis mértékben érintette a nagyszülők nemzedékét is.

Az apai oldal

Apai nagyapám, Csoma János gazdálkodó földműves család sarja Szolnocszában. Heten voltak testvérek, akik közül nővérével maradtak szülőfalujukban. Másik nővére a ma Kárpátalján lévő faluba, Hetenybe ment férjhez, s a testvérek közül jutott nem egy az Egyesült Államokba is. Nagymamám, Kovács Er-

Nagyapám két fiával, jobbján édesapám

zébet, Bolyból származott, részben földműves családból, édesapja azonban egy kereskedő társaként sokfelé megfordult a Monarchia területén, s több nyelven beszélt. Mindkét család református vallású volt olyannyira, hogy nagyapám faluban élő testvérével egy időre a kapcsolat is megromlott, mivel nem reformátushoz ment férjhez. Nagyapám végig harcolta az első világháború orosz és olasz frontjait huszárként. Ha nagy nehezen beszélni kezdett róla, félelmetes

dolgokat hallhattam gyerekként. A szomszédban lakó bajtársa és barátja lelkiileg beleroppant, s már békeidőben lett öngyilkos, árvákat hagyva hátra. A huszas évek közepén nagyapám is elment négy évre Amerikába, hogy az ott keresett pénzen földet vásárolhasson, ahonnan 1928-ban jött haza. Bár ma is meglevő útlevele szerint két éven belül visszamehetett volna, de 1929-ben megszületett nagybátyám, majd 1930-ban édesapám, így két leánya közül egyik nagynéném ment Amerikába az egyik nagynénéhez. Az Úr rendelése szerint ott talált Dunántúlról származó hitvesre, akit a szülei azért küldtek oda, hogy a készülő háború szelét megérezve, biztonságban tudják gyermeküket. Csak azzal nem számoltak, hogy az USA-ban született fiúk teljes jogú állampolgár volt, s a Pearl Harbor elleni japán támadást követően őt is besorozták amerikai katonának, s a Csendes óceán hadszínterein, haditengerészként küzdötté végig a világháborút. Sajnos négy leányuk közül egyik sem beszélt az anyanyelvét, s amikor az egyik hazalátogatott férjével, csak a férjvel beszélgethettem – németül. A nagyszülők átéltek a második világháborút, mentve a falu egyetlen zsidó családjának rájuk bízott tulajdonát, hiánytalanul átadva azt a koncentrációs táborból visszatérő édesapának és gyermekeinek. Ezért én gyermekkoromban mindig ingyen édességet kaptam a valamikori saját boltjában eladóként dolgozó Janovics bácsitól. A „bejövő oroszok”, ahogy azt családi körben nevezték, nem tudták megtevesztetni nagyapámat, s amikor a „málenkij robot” hirdetménye megjelent, az általa jól ismert nagy kiterjedésű erdőben rejtőzködött el, így pár hét múltán visszatérhe-

tett családjához. Nem úgy mint sógora, akit hiába hívott magával, ő inkább elment a „három napos munkára”, ahonnan évek múltán jött csak haza. A földműves ember, nagyapám végsőkéig ragaszkodott a gazdaságához, még akkor is, amikor munkája eredményét be kellett fizetnie az államnak. Szekérloccsel akkor rátámadt a kommunista rablóeszmére rendőr képviselőjére, amikor a kedves lovait vitték ki az istállóból. Ekkor hónapokra börtönbe került, s földjét a „közösbe” csatolták. Élete végéig vallotta, hogy a kommunista rendszer meg fog bukni. Küzdelmes élet, mondhat-

nánk, de még hátra volt a lelki-hitbeli küzdelem. A hatvanas évek elején családkunkat is célba vették a „Jehova tanúinak” tévelygő és toakodó aktivistái. Nagyszüleim asztalán a Szentírás nem csak kirakat volt, hanem naponként olvasták is. Az aktivisták nem értek volna célra, ha nagynéném és férje nem állt volna közük. Így a szülőket is meggyőzték, s a családi élet nem akármilyen felzútségekkel lett megterhelve, főleg azt követően, hogy szüleim egyértelművé tették, számukra a Szentírás tiszta tanítása a református templom szószékéről hangzik, s nem az Igét kiforgató, ameri-

kai háttérű hitetöktől. Nagymamám halálát követően, nagyapámnak volt elég lelki és hitbeli ereje kiszakadni abból a környezetből, s visszatérni a református egyház közösségébe, ahova két fia, családjukkal együtt szolgáló hűséggel tartozott. Az Úr kegyelme megtartotta a nagyszülők nemzedékét világháborúkban, államhatárok többszöri változása idején, a hontalanság és a kommunista rendszer éveiben is, s küzdelmeik, hibáik, bűneik tanulságul szolgálnak a következő nemzedéknek.

Csoma L.

-Folytatás a következő számban-

A KERESZTYÉNSÉG BIRKAMORÁL?

Nietzsche, 19. századi német filozófus, az életfilozófia megalkotója a keresztyénséget birkamorálnak nevezte. Tőle származik a hírhedt mondás, hogy „az Isten halott”. A keresztyének alázatos, megbocsátó, a szeretet szellemében mindent eltűrő eszmeiségét, és a történelem során ennek megfelelően sokszor tanúsított magatartását Nietzsche elviselhetetlennek tartotta. Méltatlan volt szerinte az emberi személyiséghez, különösen az általa megalkotott Übermensch személyiségi jegyeihez. Igaz, hogy nem minden ember Übermensch, csupán a kivételes individuumok, a felsőbbrendű nép tagjai. A náciizmus filozófiai előfutárának tekintette Nietzsche filozófiáját. Hitler azért üldözte a keresztyén egyházakat, mert birkamorált terjesztenek és akadályozzák az árja faj tagjait abban, hogy felsőbbrendű uralmukat megvalósítsák a szolganépekké nyilvánítottak felett.

A kommunizmus ugyan elmarasztalta Nietzsche tanait, de a gyakorlatban alkalmazta azok egy részét. Mindenek előtt keresztyénellenességét. Az Übermensch a kommunista ideológiában a bolsevik párt tagja és a vezetésének feltétlenül engedelmesskedő proletár volt. Ez a vörös csoport magát internacionalistának hirdette, hogy világuralmi törekvéseit elérje. Az árja felsőbbrendűséget a forradalmi munkásosztály képviselte nála, amely osztályharc címén igyekezett keresztyünni azt, amit az életfilozófia tanított, és amit a magát Német Nemzetiszocialista Munkáspártnak nevező politikai szervezet az árja faj- és Übermensch-elméletre építve tett.

A keresztyének birkamoráljáról szóló nietzschei tan működik a jelenlegi ellen-

zéki koalíció illetékeseiben és kormányra jutásuk esetén azért alkalmaznak bátran az egyházakkal szemben megszorító intézkedéseiket, mert biztosak abban, hogy az egyházakkal mindent büntetlenül meg lehet tenni. Ahogy megtették eszmei elődeik 1948-tól 1989-ig. Akkor megtehették, mert a megszálló szovjet csapatok jelenlétében az erő helyzetében voltak. Diktatúra volt. Azokban az években olyan elnyomás alatt éltek az egyházak, ami ellen látványos ellenállást nem tudtak kifejtetni. Igazolta a hatalmon lévők meggyőződését, hogy lám a keresztyénség birkamorál. Nem védekezik, nem áll ellen, minden szempontból tehetetlen.

Ez a helyzetmegítélés, úgy látszik, nem változott a liberális bolsevikká változott egykori kommunisták körében. Tovább él az ideológiai beidegződés. A Horn-kormány (1994-1998) is elővette az egyházak anyagi megszorításának fegyverét. Hátrányos megkülönböztetést alkalmazott az egyházi intézményekkel szemben. Mivel 1990 óta demokratikusnak igyekszik látszani a rendszer, ezért csupán anyagi megszorításokat, sajtóhadjáratot tudott bevetni. Az egyházak ugyan tiltakoztak akkor, de az 1998-as választások hoztak megoldást. A választópolgárok leszavazták azt a koalíciót. Polgári kormány jött, ami az alkotmányos alapra helyezkedve, a törvényekben rögzített és a vatikáni szerződésben foglalt jogok és kötelezettségek alapján kezelte a felekezeti intézmények állami támogatásának kérdését, sőt nagyot lépett előre az egyházak kárpótlásának ugyancsak törvényben rögzített ügye.

Aztán eljött a 2002. évi országgyűlési

választás. Lezajlott, úgy ahogy lezajlott. A Fidesz-MDF választási szövetség több képviselőt vitt be az országgyűlésbe, mint az MSZP, mégis az utóbbi kapott felkérést a kormányalakításra, pedig csupán az után alkotott koalíciót az SZDSZ-szel. A választáson még külön szerepeltek, nem választási szövetségben, mint a Fidesz és az MDF, aminek a képviselőit együtt kellett volna számításba venni. Az oktatási tárca ismét az SZDSZ kezébe került, mintha csak bérlete lenne rá ebben a felállásban. És beindult újra az 1994-98-as évek kormányzásának egyházpolitikája.

Ugyanaz az alapmagatartás ismétlődött a Medgyessy-Gyurcsány-Bajnai kormány idején, mint a Horn-Kuncze-kormány alatt. Valami idejét múlt, de zsigeri keresztyénellenesség hazudtolta meg a demokráciát, az esélyegyenlőséget, az egyenlő elbánást, a törvényes kötelezettségek tiszteletben tartását. Azt természetesen vette a kormány, hogy az egyházi iskolák tanítják, nevelik a jövő nemzedékét, az egyházi szeretetintézményekben szellemileg és fizikailag sérült embereket gondoznak, időseknek biztosítanak otthont, szeretetteljes légkört, vagyis állami kötelezettségeket vállalnak át és látnak el, de hogy ahhoz az állami intézményekkel egyenlő támogatást és elbánást megadják, azt már nem tartotta kötelességének. A kormány katasztrofális gazdálkodása csupán az egyik oka volt, hogy az egyházi intézmények és azok tanulói, ápoltjai, dolgozói jogos anyagi juttatásainak megrövidítésével tömködték a költségvetés süllyedő hajójának számtalan léke némelyikét, hiszen a költségvetési hiány cseppnyi része volt az egyházaktól

elvonat pénz, a másik ok ideológiai. Ez a súlyosabb és ez a valódi. Az egyházellenesség, mondhatni vallásellenesség. Az ideológiai alapon szervezett állam jellemvonásaként úgy látszik ez is itt maradt a múltból.

Az 2010-es országgyűlési választásokra felsorakoztak a nemzeti- és keresztényérzésű hazafiak. Polgári kormányt választottak kétharmados többséggel.

Attól az időtől kezdve Magyarország előre megy, nem hátra. A balliberális médiafőlény gőzhangere most is gördül. Ideje megállítani. Szükség van arra, hogy a kereszténynek bizonyítsák, hogy nem birkamórállal élnek. Gyökeres fordulat e kérdésben csupán az országgyűlési és az önkormányzati választásoktól várható. Nem kérdéses, hogy a polgári-nemzeti tömörülés választási győzelme őrizheti

meg a demokráciát, az egyházak törvényben előírt kezelését. Készülni kell rá, hogy sikerüljön ismét, mert a siker nem sült galamb. A másik oldal készül. Eszközei számosak. Nincsenek skrupulusai, hogy használja is őket. Az egyházak mellett a polgári tömörülés se essen a keresztényeknek tulajdonított birkamóráll csapdájába.

Csohány János

Izrael – Ország? Nemzet? Gyülekezet?

A zsidóság fejlődése az államalapítás előtt

Az Újkorig zárt közösségben élt a zsidóság, amelyben elhanyagolható különbségek voltak. Később két nagy csoport alakult ki. Az európai zsidóság, akik keresztény uralom alatt éltek, és askenázi zsidóknak nevezték őket. Azokat a zsidókat akik a keleti államokban mohamedán uralom alatt éltek, szefárdi zsidóknak nevezték. A nyugat európai zsidóság sok változást és fordulatokat élt meg, melynek okai a környezetükből származtak. Ehhez társult a belső szociális változások sora. A szefárdi zsidósággal kevesebb változás történt. Új sorozatunkban, Avshalom Kapach a zsidóság különböző belső áramlataival ismerteti meg olvasóinkat.

Az askenázi zsidóság

Ebben a közösségben a 18. században olyan belső folyamatok indultak el, amelyek a képzés és vagyonosodás alapján szakadásokhoz és elkülönülésekhez vezettek. A tanult és vagyonos réteg körein túl sok zsidó állandó feszültségben, és többé – kevésbé tudatlanságban élt. Sokan csak felületesen ismerték a zsidó előírásokat (halacha). A vallási és szociális szakadék hatására alakult ki a chassidizmus. Ez a mozgalom a 18. században jött létre, és a 19. században terjedt el. Lényegében a nehezebb helyzetben élő zsidóság számára nyújtott vallási és szociális segítséget. Hangsúlyozták az imádság fontosságát, valamint az Istenbe vetett bizalom megsegítő erejét. Mindkettőnek központi szerepe van a tanulásban és a kiemelkedő teljesítmény felmutatásában. Hogy ezt a hívők számára közérthetőbbé tegyék, mindig egy igaz embernek, mint példaképnek jutott a központi szerep. Ez egy rabbi volt, aki tetteivel és ismereteivel, elismertségével a közösség érdekeit szolgálta. Ennek alapján tanítványok gyűltek a karizmatikus rabbik köré, ezeket zadikim-nak hívták, akik később ennek az irányvonalnak lettek a továbbvivői. A tanítványok kiemelkedő tanítójuk – zadik – életpéldája szerint igyekeztek élni.

A belső fejlődés mellett külső hatások is formálták a zsidó közösséget. A megalakuló nyugat európai nemzetállamokban élő zsidóság teljes jogú állampolgár lett, ami azonban újabb nehézségek kialakulásához vezetett, amelyek napjainkban is jelen vannak a zsidóságban. Az egyenjogú állapot beolvasásra

ösztönözött sokakat, s a képzés széleskörű elérhetősége újabb csoportok és áramlatok kialakulásához vezetett. Sok zsidó az egyenjogúság elérésében a prófétai látomás beteljesedését látták. A vallástól való elfordulás újabb törést jelentett. Ennél a csoportnál az egyenjogúság a többségbe történő beolvadást jelentette. A modern világ értékeiben hívő csoporttal szemben voltak olyanok, akik a modern világ értékrendjében a veszélyeket is meglátták, amelyek veszélyeztették a zsidóság létét és fennmaradását. Magyarországon formálódó irányzat a „Naturei Karta – A város őrzői” néven, elkülönülve a saját zsidó törvényei alapján kihangsúlyozva, hogy tilos a Mózesi törvények

minden új magyarázata. A modernizmus elvetését külső jelekkel is igyekeztek egyértelművé tenni. Egységes ruházatot viseltek, szigorú zsidó életvitelt folytattak, és ilyen szellemben nevelték gyermekeiket is. A két csoport között, melyek közül az egyik a asszimilációt fogadta el, a másik ezt minden rossz forrásának tartotta, álltak azok a zsidók, akik egyik oldalról a modern világ részévé kívántak válni, de meg akarták tartani

zsidó sajátosságait is. Így fogalmazódott meg a kérdés: Ki tekinthető valójában zsidónak? Ezt kellett egyértelművé tenni.

Az egyik lehetséges válasz a zsidóságot, mint vallást határozta meg. A zsidó, mint állampolgár a maga jogaival és kötelességeivel, s keresztény szomszédjaitól az különbözteti meg, hogy szombatontként a zsinagógába jár. Így alakultak ki a különböző vallásos irányzatok: ortodox, konzervatív és reform zsidók.

A kérdésre adható második válasz a nemzetként történő meghatározás. Ez a vallási meghatározás elé a nemzetet helyezi. Más népekhez hasonlóan értelmezi magát, s így egyesek az önrendelkezés sajátos módját akarták megvalósítani. Ebből az irányzatból alakult ki a cionizmus, amelynek eredményeként létrejött Izrael állama.

A szefárdi zsidóság

Az askenázi zsidósággal ellentétben az iszlám államokban élő zsidók a társadalom közönséges tagjaiként éltek. Zsidóságuk miatt nemegyszer megaláztatásokat és diszkriminációt kellett elszenvedniük. A Távol-keleten és az arab államokban

élő zsidó közösségek számára egyértelmű volt zsidó életformájuk és magatartásuk. Ezekben a régiókban csak később jelent meg modern a társadalmi fejlődés és az abból fakadó társadalmi átrendeződés. Az európai zsidósággal szemben, itt nem kellett szélsőséges változásokat megélniük, s hagyományait, hitüket másként kellett a modern élethez igazítani.

Az észak afrikai országokban (Marokkó, Tunézia és Algéria), amelyekben

a francia befolyás érvényesült, a zsidóság körében a hagyományokat megőrizni kívánó irányzat érvényesült. Ez egy olyan csoport, amelyik saját akaratából a modern világban szeretett volna élni, nem feltétlenül tartva meg a zsidó élet-szabályokat. Ezt azt jelentette, hogy megvolt a vallási hagyományok, és zsidó értékek iránti vonzódásuk, de ezt nem igyekeztek következetesen megtartani.

Izrael állam megalakulásakor en-

nek a sokféle irányzatnak a képviselői, a szélrózsa minden irányából érkeztek az új államba. Ennek következtében Izrael állam társadalma egy sokszínű társadalom, amely mozaikszerűen áll össze. Ezt kívánja bemutatni ez a cikksorozat. A következő számban a 18. században kialakult chassid chabad zsidósággal ismertetjük meg olvasóinkat.

*Avshalom Kapach, Israel Heute
Ford. Csoma László*

A Kárpát-medence reformátussága

Református államfője lett Magyarországnak

Novák Katalint, a Magyar Református Szeretetszolgálat jószolgálati nagykövetét, korábbi családokért felelős minisztert választotta államfővé a Magyar Országgyűlés. A mindössze 44 esztendő, háromgyermekes családja személyében az első, szabadon választott református köztársasági elnöke lett az országnak – és az első női is.

„Maradok, aki vagyok” – ezt írta ki közösségi oldalára Novák Katalin 2021. december 21-én, miután a miniszterelnök bejelentette: őt jelöli köztársasági elnöknek. De milyen is a társadalmi ügyek felkarolásában, a családok védelmében, a közösségi médiában és a sportban is rendkívül aktív, közigazdász végzettséggel rendelkező, négy idegen nyelven – franciául, angolul, németül és spanyolul – beszélő politikus?

Református keresztyén magyar, gyerek, szülő, feleség és testvér. Így jellemezte magát Novák Katalin néhány hónappal ezelőtt a Reformátusok Lapja kérdésére válaszolva. És hamarosan már államfő is – tehetjük hozzá. Református államfő. Az, hogy hite és annak megvallása mennyire fontos neki, számos alkalommal kiderült már. Az idézett interjúban például azt is elárulta, hogy bár felnőtt fejjel kezdte el naponta olvasni a Szentírást, ma már elképzelhetetlennek tartja, hogy enélkül induljon a napja. Az első női magyar köztársasági elnök igazodási pontként is tekint a keresztyénségére, amellyel kapcsolatban azt vallja: felelősséggel tartozunk hittestvéreinkért, magyarok pedig honfitársainkért.

Novák Katalin a Külügyminisztériumban kezdte a pályáját, volt államtitkár, végül – jelenlegi megbízatása előtt – miniszter is. Különösen fontosak számára Jézustól tanult imádságunk, a Mi atyánk utolsó szavai: „Mert Tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség”. Ezzel kapcsolatban hivatali munkájához fűződő fel-fogásáról is beszélt az újságnak: „ennél a résznél minden alkalommal tudatosul bennem: az ország, a hatalom és a dicsőség nem az enyém, nem a miénk, hanem csakis az Istené. Ebből a

mondatból is kiderül, hogy a hatalom, a hivatal, a tisztség kegyelemből ered. Ez a gondolat pedig felvértez erővel, energiával, valódi biztonságérzettel. Tudom, hogy Istené az ország, és ez nem télenkéntre készítek, inkább felszabadít, hiszen lehetőségem van szolgálóként részt venni az ő világában, és így értelmet kap a munkám és az életem is.”

2019-ben, a Magyar Református Egység ünnepén Debrecenben arról beszélt, hogy jó reformátusnak lenni, és hangsúlyozta: „nem szabad a hitünk megvallásától tartanunk, mert ezzel nem ütünk lyukat páncélunkon”, majd így folytatta: „a hit vért, a Kálvin csillag pedig a jelzés, hogy veletek vagyok, hogy tartozom valahova, hogy van egy egység, amely számomra, számunkra biztonságot, erőt jelent.”

A Miltotai Nyilas István-émlékremmel kitüntetett Novák Katalin a 11. Szatmár Határok Nélkül elnevezésű református találkozón, a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Nagyecsedben 2021. szeptember 11-én. /Fotó: Kalocsai Richárd

Az őt ismerők igazi csapatjátékosnak mondják - ekként beszélt róla Balog Zoltán püspök is Nagyecsedben tavaly ősszel,

amikor az akkor még családokért felelős tárca nélküli miniszter megkapta a Szatmár megye egykori püspökéről elnevezett Milotai Nyilas István-émlékérmét. A Zsinat lelkészi elnöke szerint Novák Katalin tudja, mit jelent a csapatmunka, és tudja a közélet egyik legfontosabb titkát azaz, hogy célba bejutni csak együtt érdemes.

Ez volt az az esemény is, amelyen átvette a Magyar Református Szeretetszolgálat (MRSZ) jószolgálati nagykövete címet. Azóta számos esetben bizonyította elkötelezettségét az elesettek és a rászorulóknak támogatása mellett. Legutóbb, március elején Kárpátalján járt a szervezettel: több mint 4 tonna adományt vittek, és sokgyermekes beregszászi családokat, illetve egyedülállókat is meglátogatott. Az ungvári TV21-nek azt nyilatkozta a helyszínen, hogy sem a nemzetiség, sem a felekezeti hovatartozás nem lehet szempont, amikor bajban lévőknek kell segíteni.

Novák Katalin a Magyar Református Szeretetszolgálat jószolgálati nagyköveteként a kárpátaljai Beregszászon 2022. március 4-én.

Fotó: Facebook / Novák Katalin

Az új államfő közösségi oldala által eddig is engedett betekintést a családi életébe, és arra is büszke, hogy mindhárom gyermeküket református iskolába járatják. A család magánemberként és politikusként is központi eleme az életének, minden megszületett gyermeket pedig a gondviselés ajándékának tekint.

reformatus.hu

Novák Katalin: Lelki, szellemi megújulásra van szükség

Azok a kárpátaljai magyarok, akik az ott maradás mellett döntenek, legalább olyan fontosak, mint azok, akik elhagyják otthonaikat, és minden más ukrain menekült is – mondta Novák Katalin az Országgyűlésben, köztársasági elnök-jelölti beszédében. Méltatta azokat, akik szabadnapot vesznek ki, hogy önkénteskedjenek a határon, azokat az ezreket, akik megnyitják otthonaikat a menekültek előtt, és köszönetet mondott azért, hogy a legkülönbélebb emberek segítik egymást a bajban. Ugyancsak megköszönte az elmúlt évek munkáját több korábbi munkatársának, így például Balog Zoltánnak, amiért megtanította neki, hogy a legfontosabb erőforrás Isten teremtése: az ember.

Novák Katalin azt ígérte, hitvalló keresztyénként jelen van, és jelen is lesz a hívő közösségben, és hangsúlyozta: nem akkor tudja azokat is képviselni, akiknek más a hitük, ha leveszi a nyakából a keresztet, hanem ha a szívéhez szorítja, és a hitéből merít erőt mások megértéséhez.

Az új köztársasági elnök korunk kihívásaira reagálva úgy fogalmazott: a 21. század elejének világméretű erkölcsi megrendülést okozó eseményei után lelki és szellemi megújulásra van szükség.

Március 15-ei ünnepség Splitben

2022. március 20-án Splitben is megemlékeztek az 1848/49-es forradalom- és szabadságharcról. A vegyes nyelvű-, kultúrájú-, vallású közösség nagyon szép számban gyűlt össze, melyre nem számítottak a helyi magyar egyesület tagjai sem. Az alkalmon jelen volt a magyar tiszteletbeli konzul, Ivo Staničić úr, Dalmácia megye- és Split város kisebbségi elnöke és képviselői, horvát- és magyar nyelvű vendégek, a HMDK Split-dalmát megyei egyesület tagjai szereteteikkel, ismerőseikkel.

A vasárnap délutáni ünnepi közösség a himnuszok elénekélése után Tripolszki Anikó, elnökhasszony köszöntő szavait hallgathatták meg, melyet a tiszteletbeli konzul köszöntése követte.

Ezután Bešlić Annamária, Split város magyar kisebbségi képviselője, egyben református missziói lelkész rövid áhítata következett, melyben kiemelte a forradalom és a

háborús idők folyamán szükséges imádság- és az egymás iránti törődés fontosságát, mint lelkieken, mint fizikai-, anyagi téren is. Mindezt egy video-összeállítás követett, melyet Fontányi Árpád, az egyesület tiszteletbeli elnöke készített az ez évi budapesti március 15-ei ünnepség programjából. Végül az egyesület új kis zenei közössége lépett fel gitárral, zongorával és énekkel, előadva pár magyar népdalt.

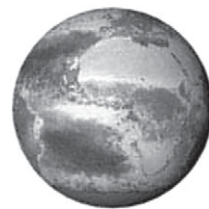
A hivatalos programot finom magyar ínycsemegek kóstolása követett kellemes beszélgetések mellett. A finom házi bor sem hiányozhatott, melyet kézben tartva a közösség magyar nótákat énekelt gitár- és zongora kíséretével.

Ez az ünnepi délután igazán meghitt alkalmommá formálódott, s bár a beszélgetések két nyelven folytak, s az anyaországtól kissé távol is van Split, de kétség nem fér hozzá, hogy a magyar hagyományt, vallást, kultúrát oly mélyen őrzik az emberek itt is, mintha csak „otthon” lennének... Áldja meg a jó Isten továbbra is a határokon kívül-belül élő, szorgoskodó közösségeket.

Csoma Annamária

VILÁGOLDAL

Hitről hívóknak

Szeretben igazat mondani

Mindenkinek joga van hallani Isten szent szavának teljes üzenetét – mondta portálunknak Juhana Pohjola, a Finnországi Evangéliumi Lutheránus Missziói Egyházmegye püspöke, aki a Reformátusok Lapja egyik előző számában megszólaltatott Päivi Räsänen volt finn belügyminiszterhez hasonlóan perrel néz szembe. A vád: közösség elleni izgatás. A püspök 2004-ben a Finnországi Luther Alapítvány főszerkesztőjeként felelős volt Räsänen sokat vitatott, „Férfinak és nőnek teremtette őket” című füzetének kiadásáért és terjesztéséért.

Juhana Pohjola, a Finnországi
Evangéliumi Lutheránus Missziói
Egyházmegye püspöke

Fotó: Finnországi Evangélikus Lutheránus
Missziói Egyházmegye

– Az ön véleménye szerint miről szól ez az ügy?

– Arról, hogy kriminalizálják a Bibliára hivatkozó nyilvános felszólalást, ha az a homoszexuális életmód ellen irányul. Jogos és fontos különbséget tenni: Isten szereti a bűnöst, de gyűlöli a bűnt. Most a Bibliát állították az ítélőszék elé.

– Ha Päivi Räsänt és önt bűnösnek találják, az nem kelti majd azt a látszatot, hogy nem szabad a Bibliára hivatkozni a közösségi média felületein?

– Az ügyész szerint lehet hivatkozni a Bibliára, de nem lehet saját véleményként olyan kifejezéseket használni, amelyek rágalmazásként és sértésként értelmezhetők.

– Kell-e támogatnunk az LMB-TQ-közösségeket, és képes lehet-e valaki arra, hogy egyszerre támogassa őket, és hűséges maradjon ahhoz, amit a Biblia mond?

– Keresztyénként arra vagyunk elhívva, hogy tiszteljünk minden embert, bármi történnék. Mindazonáltal nem tudunk eltekinteni attól, hogy az LMB-

TQ-közösség az emberi szexualitást az egyén választotta dologként értelmezi, nem pedig a teremtési rend részeként, amit Isten adott testnek és léleknek, legyen férfi vagy nő. Választani kell Krisztus keresztyén vagy a szivárványzászló követése között: vagy egyik, vagy másik.

– Hogyan különbözhet ennnyire Päivi Räsänen és a Finn Evangélikus Egyház (a Pride-ot támogatásáról biztosító finn történelmi egyház – a szerk.) bibliaértelmezése?

– A bibliai teremtéstörténet nagyon világos, és a Biblia szövege a homoszexuális gyakorlatot is egyértelműen elutasítja. Az sem kérdés, hogy a Biblia mit tanít a házasságról és a házasságon kívüli szexualitásról, legyen az akár homoszexuális házasságon kívüli szexualitás. A szexualitás ajándéka csak a házasságra vonatkozik. A kérdés az, hogy a természetes rendnek és a Bibliának milyen tekintélye van az egyházi életben, amikor a kulturális nyomás a házasság és a szexualitás természetes és bibliai felfogása ellen irányul. Sajnos sok egyház és gyülekezet inkább a kor szellemét követi, mint a Szentlelket. Sokan jobban félik az embert, mint Isten.

– Hol a határ a szólásszabadság és a kisebbségek védelme között?

– Véleményem szerint egy társadalomnak széles körben el kell ismernie a szólás- és vallásszabadság alapvető jogait. Még a sértő beszédet is el kell tűrnünk a társadalomban, mert a másik lehetőség a cenzúra, amely minden szabad társadalomra káros. Persze ha valaki erőszakra buzdít, az túlmegy ezen a határon. Keresztyénként azonban megértjük, hogy minden kimondott

szavunk alapján megítélnek bennünket.

– Képesek lehetnek-e a keresztyén közösségek és emberek megváltoztatni a kommunikációs stílust és hangnemet anélkül, hogy az üzenetet megváltoztatnák?

– Arra kaptunk elhívást, hogy szeretben igazat mondjunk a bűnről és a kegyelemről. Mindenkinek joga van hallani Isten szent szavának teljes üzenetét, mint olyan törvényt, amely felfedi bűneinket, és az evangéliumot, amely megbocsátja bűneinket Krisztusban

Ulicza Tamás / www.reformatus.hu

BIBLIAOLVASÓ

v e z é r f o n a l

Május

1. V.	2Sám 19,41-44	Róm 6,12-23
2. H.	2Sám 20	Róm 7,1-13
3. K.	2Sám 21,1-14	Róm 7,14-25
4. Sz.	2Sám 21,15-22	Róm 8,1-17
5. Cs.	2Sám 22,1-25	Róm 8,18-30
6. P.	2Sám 22,26-51	Róm 8,31-39
7. Sz.	2Sám 23,1-7	Róm 9,1-5
8. V.	2Sám 23,8-39	Róm 9,6-13
9. H.	2Sám 24,1-10	Róm 9,14-33
10. K.	2Sám 24,11-17	Róm 10,1-13
11. Sz.	2Sám 24,18-25	Róm 10,14-21
12. Cs.	Hós 1	Róm 11,1-10
13. P.	Hós 2,1-15	Róm 11,11-16
14. Sz.	Hós 2,16-25	Róm 11,17-24
15. V.	Hós 3	Róm 11,25-36
16. H.	Hós 4	Róm 12,1-8
17. K.	Hós 5	Róm 12,9-21
18. Sz.	Hós 6	Róm 13,1-7
19. Cs.	Hós 7	Róm 13,8-10
20. P.	Hós 8	Róm 13,11-14
21. Sz.	Hós 9	Róm 14,1-4
22. V.	Hós 10,1-11	Róm 14,5-12
23. H.	Hós 10,12-15	Róm 14,13-23
24. K.	Hós 11	Róm 15,1-13
25. Sz.	Hós 12	Róm 15,14-33
26. Cs.	Hós 13	Róm 16,1-16
27. P.	Hós 14	Róm 16,17-27
28. Sz.	Józs 1	Ef 1,1-14
29. V.	Józs 2	Ef 1,15-23
30. H.	Józs 3	Ef 2,1-10
31. K.	Józs 4	Ef 2,11-22

Mit keresitek a holtak között az élő? (Lukács evangéliuma 24:5)

A húsvét ünnepe kettős érzésekkel jár: Egyrészt, Jézus Krisztus feltámadásával ünnepeljük az életet, a tavaszt, és a hagyományaink is színesek, életet ünneplők. Ez talán az egyetlen ünnep, amikor egy teljes nap a vendégeskedésről, vicces versikéről, locsolkodásról, tehát magáról a közösségről szól. Felelevenítjük a régi szokásokat, helyenként népviseletben, egy vödör vízzel, de a lányok mégis jobban kedvelik a tojásdíszítést és a parfümös locsolkodást.

Másrészt, mindez az öröm nagyon komoran kezdődik: Jézus feláldoztatott a kereszten a bűneinkért. Ahogy azt Úrvacsoraosztáskor el szoktuk mondani: egyszeri és tökéletes áldozat volt. Ember azt nem tudja megismételni, és nem is kell, mivel Jézus ezt elvégezte helyettünk.

Ha már voltál Nagypénteken templomban, akkor tudod, hogy sok helyütt még mindig fekete abrosszal terítik le az Úr asztalát és a szószéket. Azt hiszem, ez az a pont, amikor először szembesülünk a halál fogalmával. Ekkor ébredünk rá, hogy ez az egész dolog, amit Jézusról tanulunk és tudunk, nem játék. Igazán komoly dologról van szó. Jézus tudatosan halad egy cél felé, amely nem az, amit a tanítványai elvárnak. Ők azt hitték, földi hatalmat akar megvalósítani. Ehelyett Ő megmutatta és bebizonyította, hogy:

- Istennek hatalma van az élet és halál fölött
- a bűneinkért Jézus kész feláldozni magát
- nem marad a sírban, hanem feltámad
- Istené az utolsó szó
- a halál tehát nem a végállomás, hanem átmenet az örök életre, ha bízunk Istenben, és Neki élünk.

Talpas Kevin / Deregnő

Röviden: „Úgy szerette Isten a világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (János evangéliuma 3:16)

Húsvétkor lekerül a fekete terítő, van, ahol kifejezetten színes, vidám terítők kerülnek az Úr asztalára, vagy a virágdíszek tükrözik azt az örömet, amelyet a hívó ember érez Krisztus Urunk feltámadásakor.

Én mit tehetek? Én úgy gondolom, mindenképpen vegyél részt az istentiszteleteken. Figyeld meg, hogyan szoktak az idősebbek húsvétkor köszönni egymásnak, és te is köszönhetsz így húsvétkor:

- Feltámadt Krisztus!

Válasz: Valóban feltámadt!

Észrevetted? Amikor Jézusra vagy Istenre utalunk (Rá, Neki, Ő, Szent Fia, Úr, Teremtő stb.), nagybetűvel szoktuk írni ezeket a szavakat, amelyekkel kifejezzük tiszteletünket Istennel és Jézus Krisztussal szemben. Emellett, fontos megjegyezni, hogy ha az egy igaz, teremtő Istenről beszélünk, akkor nagybetűvel írjuk. Ha viszont istenségekről (pogány istenek például), akkor pedig kisbetűvel írjuk le ezt a szót, amellyel így különböztetjük meg, kiről, miről van szó.

Továbbra is várjuk rajzaitokat a **Szent Lélek kitöltetéséről, május 20-ig**, amely lapunk júniusi számában jelenhet meg. Ha szüleid engedélyezik fényképezd le, és küldd el a szerkesztőség címére a refujsag.csoma@gmail.com-ra, (szüleid engedélyével, feltüntetjük keresztneved, korod és lakhelyed (község- vagy városnév) a rajzod alatt).

Györky Szilvia

A Református Újság színesben történő megjelenését a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Kulturális és Közművelődési Központjának közreműködésével Magyarország Kormánya támogatta. Azonosítószám: BGA/4377/2022

Református Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás • Cím: Deregnő 216, 076 74 Deregnő, IČO/reg.szám: 31256732 • Nyilvántartási szám: EV 5612/18, ISSN: 2585-8491
Megjelenik havonta. Kereskedelmi forgalomba nem hozható. • **Terjeszti** a Deregnő-i Református Keresztyén Gyülekezet

Szerkesztőség: főszerkesztő: Csoma László, szerkesztők: Csoma Annamária, Györky Szilvia, Kraus Viktor, kárpát-medencei tudósítók: Fábián Tibor, Szenn Péter
Szerkesztőség címe: 076 74 Drahňov-Deregnő 216, Tel.: 056/63 953 96, Mobil: 0908 035 094, E-mail: ladislavcsoma@gmail.com vagy csomalaszlo@centrum.sk

Nyomda: Marián Györky - MS PRINT